

UCHWAŁĄ Nr 429.LXXIV.2024
RADY POWIATU W SIERPCU
z dnia 21 marca 2024r.

w sprawie uchwalenia Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Rady Powiatu w Sierpcu Nr 213.XXXV.2017 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 27 kwietnia 2017r. w sprawie uchwalenia Powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Przemysław Burzyński

Załącznik do
Uchwały Nr . .2024
Rady Powiatu w Sierpcu
z dnia . .2024r.

PROGRAM
KOREKCYJNO – EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2024 -2030

Powiat Sierpecki, 2024r.

SPIŚ TREŚCI

I. Analiza potrzeby realizowania programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu sierpeckiego	2
II. Założenia formalne Programu korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.....	7
1. Cele Programu.....	7
2. Obowiązkowe treści zajęć realizowanych w ramach Programu	7
3. Adresaci Programu	9
4. Kryteria uczestnictwa	9
5. Organizacja Programu.....	10
6. prowadzący zajęcia z osobami stosującymi przemoc domową w ramach Programu	12
7. Warunki ukończenia Programu	12
III. Zakładane rezultaty Programu	14
IV. Monitoring i ewaluacja uczestnictwa w Programie.....	15

ANALIZA POTRZEBY REALIZOWANIA PROGRAMU KOREKCYJNO – EDUKACYJNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ NA TERENIE POWIATU SIERPECKIEGO

Podstawą prawną do opracowania i realizacji Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domową (Dz. U. 2021 poz. 1249 i z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606.),
- Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (M.P. poz. 1232),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. poz. 1163),

Przy realizacji Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową należy stosować również Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. poz. 1164).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określając zakres pomocy udzielanej osobom jej doznającej oraz rodzaj oddziaływań wobec osób stosujących przemoc. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiaty należy m.in. opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizacja Programu na terenie powiatu sierpeckiego jest działaniem przewidzianym w Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2024 - 2033. Dokumentem ramowym, wyznaczającym cele działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jest Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej na lata 2024 – 2030. Programami działań szczegółowych do tego Programu są: Program działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową na lata 2024-2030, Powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030 oraz niniejszy program.

Powiatowy program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową jest zgodny z Ramowym programem oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, opracowanym przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej¹.

¹ <https://bip.mcps.com.pl/wp-content/uploads/sites/2/2022/12/WPPPwR-2021-2025-zaktualizowany-min.pdf>

Zjawisko przemocy domowej jest trudne do zdiagnozowania, jednak z analizy danych zebranych na potrzeby Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2024 – 2033 oraz Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej wynika, że na terenie powiatu sierpeckiego są środowiska dotknięte problemem przemocy domowej. Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego mówią o tym, że ponad 38% ankietowanych zna rodziny, w których występuje przemoc, a ponad 41% słyszało o rodzinach borykających się z problemem przemocy. Ankietowani wskazali, że najczęściej występującą przyczyną przemocy domowej są uzależnienia.²

Analiza danych pokazuje, że największą liczbę sprawców przemocy domowej stanowią mężczyźni. Takie wyniki są spójne z ogólnopolskimi wynikami, co wskazuje na konieczność objęcia oddziaływaniami szczególnie tej grupy osób. Bardziej szczegółowe badania wskazują, że najczęściej osoby stosujące przemoc są pod wpływem alkoholu.³

W trakcie badania przeprowadzonego przez PCPR spytano ankietowanych, jakie ich zdaniem działania są potrzebne. Ankietowani wskazali przede wszystkim uzyskanie pomocy psychologicznej i zapewnienie schronienia dla osób doznających przemocy, zaś wobec osób stosujących przemoc ich izolowanie.

Występowanie przemocy w rodzinach potwierdzają statystyki Powiatowej Komendy Policji.

Tabela 1. Liczba osób z terenu powiatu sierpeckiego, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową według KPP w Sierpcu

	2021r.	2022r.	Na 30.06.2023
kobiety	6	7	3
mężczyźni	64	80	55

Bezpośrednie działania wobec osób stosujących przemoc domową podejmują (oprócz policji) zespoły interdyscyplinarne działające w każdej gminie. Z analizy danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych wynika, że w przeważającej liczbie przypadków inicjatorem procedury Niebieskiej Karty jest policjant. Na przestrzeni czterech lat odnotowano jeden przypadek zainicjowania procedury przez jednostkę oświaty. Dane te pozwalają określić większe zapotrzebowanie na zajęcia skierowane do mężczyzn, bowiem blisko 80% osób stosujących przemoc domową to mężczyźni. Na terenie powiatu występuje przemoc fizyczna i psychiczna.

² Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2024 – 2033

³ MCPS, Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025. Aktualizacja 2022 <https://bip.mcps.com.pl/wp-content/uploads/sites/2/2022/12/WPPPWR-2021-2025-zaktualizowany-min.pdf>

Tabela 2. Przemoc domowa na podstawie „Niebieskich kart”

	2020	2021	2022	2023
Liczba NK ogółem, z czego :	117	112	130	148
liczba procedur "Niebieska Karta" kontynuowanych	60	45	48	58
liczba Niebieskich Kart A wszczynanych w danym roku	56	68	83	96
kryterium: podmiot inicjujący procedurę (z wartości ogółem)				
ops	2	10	8	6
policja	71	64	84	98
GKRPA	0	0	0	0
oświata	1	0	0	1
służba zdrowia	0	0	0	0
kryterium: osoba dotknięta przemocą				
kobiety	88	90	91	104
mężczyźni	8	9	13	9
dzieci	5	4	7	18
osoby z niepełnosprawnością	1	2	2	3
osoby po 65 roku życia	14	5	16	12
kryterium: osoba stosująca przemoc				
kobiety	5	6	9	7
z tego uzależnione od alkoholu/narkotyków	0	2	2	1
mężczyźni	96	91	100	113
z tego uzależnieni od alkoholu/narkotyków	20	15	18	27
kryterium: rodzaj przemocy				
fizyczna	70	85	67	98
psychiczna	87	96	88	122
seksualna	1	0	0	1
ekonomiczna	0	0	0	0
cyfrowa	0	0	0	0

Zespoły mają za zadanie m.in. kierować osoby stosujące przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową – art. 9b ust. 2 pkt 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Wobec osób, które nie zgłoszą się do uczestnictwa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej przewiduje sankcje - zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową jako zadanie z zakresu administracji rządowej jest finansowane ze środków budżetu państwa, w części dysponowanej przez Wojewodę Mazowieckiego. Pula środków na realizację jest określana jako iloczyn liczby uczestników i kwoty bazowej wyznaczonej przez administrację rządową (w roku 2023r. była to kwota 900zł.). Realizowanie Programu będzie finansowane ze środków Wojewody Mazowieckiego zgodnie z Zasadami finansowania realizacji programów korekcyjno–edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową publikowanych na stronie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Dopuszcza się realizowanie Programu w ramach innych środków.

W Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 odnotowuje się liczbę powiatów zapewniającą całoroczną dostępność do programów korekcyjno – edukacyjnych. Dotychczasowe doświadczenia w realizacji programu⁴ (szczególnie biorąc pod uwagę sposób finansowania, możliwości zebrania grupy uczestników programu, wymogi wobec prowadzących program korekcyjno – edukacyjny oraz standardy realizacji programów) wskazują jednak na zasadność realizacji programu w cyklach (najlepiej dwóch w roku). Składając wniosek o dotację na realizowanie programu należy zaplanować konkretną kwotę i liczbę uczestników, która musi być niejako zagwarantowana - służy bowiem do rozliczenia dotacji. Pozytywne rozliczenie dotacji jest zatem bardziej prawdopodobne przy zebraniu określonej grupy uczestników danego cyklu i wystąpieniu o dotację. Zebranie grupy uczestników w poprzednich latach było bardzo trudne, nawet w przypadku osób skazanych za stosowanie przemocy, z wpisaniem w wyrok obowiązkiem uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym. Ryzyko braku uczestników jest jednym z największych dla pomyślnej realizacji zadania. Funkcjonowanie wprowadzonych do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej skierowań do uczestnictwa będzie zatem monitorowane pod kątem możliwości aktualizacji zapisów niniejszego Programu.

Dotychczas na terenie naszego powiatu realizowano model integracyjny, łączący wybrane elementy tradycyjnych modeli: model przemocy rozpatrywanej z perspektywy podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniu, model przemocy rozpatrywanej z perspektywy systemu rodzinnego i (głównie) model społeczno – kulturowy, czyli „Program z Duluth”. Realizowane programy integrowały następujące elementy:

⁴ Powiat Sierpecki był jednym z pierwszych w województwie mazowieckim realizatorem oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych, PCPR realizował program w latach 2009-2019

- edukację na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc,
- promocję wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych,
- stosowanie procedur behawioralno-poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą,
- uczenia umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.

Realizując program w oparciu o założenia Programu Duluth, zakładano, że zajęcia z osobami stosującymi przemoc domową powinny być prowadzone przez parę trenerów (kobietę i mężczyznę), co pozwala na modelowanie akceptowanych społecznie zachowań, prawidłowego funkcjonowania, porozumiewania się kobiety i mężczyzny.⁵ Jednak z uwagi na nieprzewidywalność specyfiki grupy osób stosujących przemoc (na etapie opracowywania Programu) oraz na zakładaną możliwość łączenia elementów różnych modeli pracy dopuszcza się inny zestaw prowadzących zajęcia.

Realizacja modelu integracyjnego w formie edycji uzasadniona była (i jest nadal) uwarunkowaniami lokalnymi i specyfiką zjawiska na terenie powiatu. Po pierwsze osoby prowadzące oddziaływania korekcyjno – edukacyjne były zatrudniane w ramach procedury zamówień publicznych. Po drugie grupa uczestników była rekrutowana każdorazowo na daną edycję. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu nie było w stanie przewidzieć liczebności i cech grupy w danym roku (czy będą uczestnikami sami mężczyźni, czy też będą uczestniczyły kobiety, wobec kogo uczestnicy stosowali przemoc, jakie są umiejętności poznawcze uczestników, wykształcenie, odmienna motywacja do udziału w programie, posiadane inne problemy np. uzależnienie, przewlekła choroba, itp.). Cechą, którą można przewidzieć na naszym terenie to charakter wolnościowy grupy uczestników – na terenie powiatu nie ma zakładu karnego, aresztu.

Do działań na rzecz zapewniania całorocznej dostępności miejsc w realizowanym Programie zaliczyć można np. realizację więcej niż jednej edycji w ciągu roku; realizowanie różnych form oddziaływań (indywidualne/grupowe); ewentualnie kierowanie do podmiotów realizujących programy na terenie innych powiatów.

⁵ tu za „W poszukiwaniu skutecznych reakcji na przestępczość. Programy korekcyjno - edukacyjne” praca zbiorowa, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości

II ZAŁOŻENIA FORMALNE PROGRAMU KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

1. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.⁶

Standard prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową wyznacza cele szczegółowe:

- a) zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- b) powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- c) rozwijanie umiejętności samokontroli i współczucia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- d) zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- e) wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- f) poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- g) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- h) uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- i) uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.⁷

2. OBOWIĄZKOWE TREŚCI ZAJĘĆ REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU

- 1) Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową realizowany jest w formie zajęć z osobami stosującymi przemoc domową, prowadzonych przez uprawnione osoby, na podstawie Planu zajęć korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, zawierającym zagadnienia

⁶ Art. 4 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

⁷ §2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. poz. 1163)

- wypracowane i stosowane w modelach pracy z osobami stosującymi przemoc domową, np. Programie „Duluth”, podejściu skoncentrowanym na rozwiązaniach, modelu Komunikacji Bez Przemocy, Programie „Rodzina”, możliwe jest łączenie przez specjalistów prowadzących zajęcia elementów proponowanych w powyższych modelach w zależności od dynamiki pracy grupy, problematyki wnoszonej przez uczestników,
- 2) bezpośrednio zajęcia z osobami stosującymi przemoc domową realizowane będą przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług,
 - 3) praca w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego koncentrować się musi na *zmianie zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową w obszarach:*
 - edukacji na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami pokutującymi na temat przemocy domowej,
 - promocji wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych;
 - stosowania procedur behawioralno-poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą domową;
 - uczenia umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.
 - 4) treści edukacyjne obowiązkowe w Planie zajęć korekcyjno -edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową:
 - a) definicja, formy i rodzaje przemocy;
 - b) konsekwencje zachowań przemocowych;
 - c) złość, agresja, przemoc – rozumienie i rozróżnianie zjawisk i zakresów znaczeniowych pojęć;
 - d) cykl przemocy, procesy i mechanizmy przemocy;
 - e) władza i kontrola vs równość i partnerstwo;
 - f) przemoc wobec dzieci vs odpowiedzialne rodzicielstwo i wychowanie dzieci;
 - g) definicja i rozumienie asertywności;
 - h) podstawowe techniki behawioralno-poznawcze wzmacniające kontrolę zachowań impulsywnych;
 - i) rozumienie emocji i konstruktywne korzystanie z nich (złość jako szczególna emocja);
 - j) umiejętność brania odpowiedzialności i mechanizmy unikania odpowiedzialności;
 - k) stereotypy wzmacniające przemoc;
 - l) stosowanie substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, a przemoc;
 - 5) treści Programu realizowane są w trakcie spotkań/sesji z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji i predyspozycji osób w nich uczestniczących oraz niezbędnej intensywności spotkań pozwalających na realizację treści Programu.

3. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są osoby stosujące przemoc domową, które zostały skierowane do udziału w Programie przez Zespoły Interdyscyplinarne, a także inne osoby spełniające kryteria uczestnictwa w Programie.

4. KRYTERIA UCZESTNICTWA

- 1) rekrutację do Programu prowadzi się w oparciu o:
 - a) skierowania Zespołów Interdyscyplinarnych,
 - b) działania informacyjne o programie,
 - c) współpracę z instytucjami, m.in. Sądem Rejonowym w Sierpcu, Prokuraturą, Policją, ośrodkami pomocy społecznej,
- 2) uczestnikami programu mogą być pełnoletnie osoby:
 - a) skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne,
 - b) zobowiązane przez sąd, skazane za przestępstwo przeciwko rodzinie ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, korzystające z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności,
 - c) zmotywowane przez kuratorów, inne organy, instytucje i organizacje, bez formalnego obowiązku udziału w zajęciach,
 - d) samodzielnie zgłaszające się;
- 3) zakwalifikowanie do uczestnictwa w Programie następuje na podstawie diagnozy wstępnej, przeprowadzanej przez prowadzących uwzględniającej elementy:
 - a) istnienie uzależnień od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych - osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych mogą uczestniczyć w Programie pod warunkiem uprzedniego ukończenia programu psychoterapii uzależnień, co potwierdzą stosownym zaświadczeniem lub oświadczeniem;
 - b) stan psychiczny - osoby chorujące psychicznie lub z zaburzeniami psychicznymi mogą uczestniczyć w Programie, pod warunkiem, że ich stan lub proces leczenia umożliwia udział w Programie, w przypadku okoliczności wskazujących na czynną chorobę psychiczną lub zaburzenia psychiczne (na dowolnym etapie Programu), prowadzący Program mają prawo jako warunek udziału w spotkaniach grupowych oczekiwać przedłożenia zaświadczenia lekarskiego od lekarza psychiatry potwierdzającego, że proces leczenia danej osoby umożliwia udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc,
 - c) określenie motywacji uczestnika,
 - d) ustalenie okoliczności skierowania do programu,
 - e) uzyskanie informacji o jego funkcjonowaniu i sytuacji życiowej, aktualnej sytuacji rodzinnej, zawodowej, prawnej (ew. postanowienia w sprawach dot. spraw rodzinnych, karnych, w tym związanych ze stosowaniem przemocy);
 - f) uzyskanie informacji o specyfice przemocy,
 - g) ustalenie cech osobistych istotnych dla pracy korekcyjnej;
- 4) po zakwalifikowaniu osoba zawiera z prowadzącymi Program kontrakt dotyczący uczestnictwa w Programie obejmujący m.in.:

- a) zgodę na przetwarzanie danych osobowych;
 - b) zgodę na przekazywanie informacji między instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie osoby stosującej przemoc;
 - c) przyjęcie przez osobę stosującą przemoc zasad udziału w spotkaniach indywidualnych oraz spotkaniach grupy;
 - 2) zgodę na monitorowanie sytuacji osoby stosującej przemoc w trakcie uczestnictwa oraz do 3 lat po zakończeniu udziału w Programie korekcyjno-edukacyjnym
 - 3) zobowiązanie do systematycznej obecności na zajęciach,
 - 4) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
 - 5) zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych,
 - 6) przyjęcie zasad zachowania wypracowanych w grupie,
 - 7) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania szacunku wobec innych w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
 - 8) wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej.
- 5) podpisanie kontraktu powoduje wpisanie osoby na listę uczestników/uczestniczek Programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, której stan liczbowy jest wykazywany w sprawozdaniach z realizacji Programu,

5. ORGANIZACJA REALIZACJI PROGRAMU

- 1) udział w Programie korekcyjno-edukacyjnym polega na uczestnictwie w indywidualnych i/lub grupowych zajęciach dla osób stosujących przemoc domową,
- 2) Program jest realizowany w formie edycji, w liczbie określonej rokrocznie wg potrzeb,
- 3) każda edycja obejmuje spotkania grupowe lub indywidualne w wymiarze 30 sesji, realizowanych w cotygodniowych sesjach mogących trwać od 2 do 4 godzin zegarowych, w zależności od specyfiki grupy/potrzeb uczestnika/uczestniczki,
- 4) dopuszcza się inny rozkład godzinowy w ramach edycji, dopasowany do specyfiki uczestnika/uczestniczki lub grupy, z zastrzeżeniem, że suma godzin zajęć nie może być mniejsza niż 60 godzin zegarowych dla uczestnika/uczestniczki,
- 5) dłuższe przerwy międzysesyjne są możliwe w przypadku wystąpienia dni świątecznych lub w wyjątkowych okolicznościach, po uzgodnieniu z PCPR w Sierpcu oraz z grupą uczestników/uczestnikiem/uczestniczką,
- 6) w przypadku zajęć grupowych grupa ma charakter grupy zamkniętej, z zastrzeżeniem, że uczestnicy/uczestniczki mogą dołączyć do grupy w ciągu pierwszych trzech zajęć, następnie grupa zamyka przyjęcia nowych uczestników/uczestniczek,
- 7) do uruchomienia zajęć grupowych wymagana jest minimalna liczba 5 osób, przyjęcia osób do grupy w danej edycji zostają zakończone, gdy wielkość grupy osiągnie 10 osób lub najpóźniej na etapie trzeciego spotkania grupy,

- 8) zajęcia są realizowane w lokalach pozostających w dyspozycji PCPR w Sierpcu, przy czym spotkania grupowe i indywidualne dla osób stosujących przemoc domową odbywają się poza godzinami przyjęć osób doznających przemocy;
- 9) każdorazowy udział osoby stosującej przemoc w zajęciach (indywidualnych bądź grupowych) musi zostać udokumentowany,
- 10) grupy tworzone w ramach Programu są homogeniczne pod względem płci, jeśli nie zostanie zebrana wymagana liczba uczestników/uczestniczek tej samej płci oddziaływania mogą być realizowane w formie indywidualnych spotkań przez osoby prowadzące Program,
- 11) dokumentacja w ramach realizowanego Programu:
 - a) zaakceptowany przez PCPR w Sierpcu, opracowany przez prowadzących „Plan zajęć korekcyjno -edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową”, zgodny z obowiązującymi przepisami oraz zawierający elementy i treści zawarte w pkt 2. „Obowiązkowe treści zajęć realizowanych w ramach Programu”,
 - b) harmonogram zajęć (plan godzinowy z tematyką),
 - c) dokumentacja z rekrutacji – zapytania, lista skierowań Zespołów Interdyscyplinarnych, inne;
 - d) dokumentacja indywidualna uczestnika/uczestniczki:
 - aa) zgoda na przetwarzanie oraz zachowanie danych osobowych gromadzonych w ramach Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową,
 - ab) skierowanie ZI (ewentualnie),
 - ac) diagnoza wstępna wraz z adnotacją o kwalifikacji (z pkt. 4 ppkt 3),
 - ad) kontrakt,
 - ae) diagnoza pogłębiona, dokonywana mniej więcej w połowie programu, uwzględniająca:
 - doświadczenia własne z przeszłości (historia doświadczania, obserwacji przemocy w domu rodzinnym, z uwzględnieniem każdej z form przemocy),
 - historia relacji, w których występowała lub występuje przemoc oraz poprzednich związków,
 - określenie dojrzałości emocjonalnej i społecznej (radzenie sobie z emocjami, relacje społeczne, rodzinne etc.),
 - historia interwencji związanych przemocą,
 - historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie ewentualnych zaburzeń psychicznych,
 - doświadczenia związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, uzależnienia behawioralne,
 - historia agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych (np. bójkі, kradzieże, rozboje, działania prowokacyjne),
 - kontakty z wymiarem sprawiedliwości,
 - historia edukacyjno-zawodowa,
 - charakterystyka szczegółowa zachowań i postaw względem przemocy.

- af) karta uczestnika/uczestniczki z podsumowaniem osiągniętych rezultatów uczestnika i kwalifikacją do wydania zaświadczenia o ukończeniu Programu lub uzasadnienie odmowy wydania zaświadczenia,
- ag) karta obserwacji zmian (pomocniczo),
- e) sprawozdanie z realizacji sporządzone przez prowadzących zawierające:
 - aa) wykaz tematyczny i godzinowy zrealizowanych zajęć,
 - ab) listy obecności uczestników,
 - ac) wypełnione przez uczestników ankiety pre i post,
 - ad) ankieta dotycząca jakości prowadzenia zajęć,
- f) analiza PCPR w Sierpcu realizacji Programu w danym roku.

6. PROWADZĄCY ZAJĘCIA Z OSOBAMI STOSUJĄCYMI PRZEMOC DOMOWĄ W RAMACH PROGRAMU

- 1) zajęcia w ramach Programu korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez jedną lub dwie osoby posiadające kwalifikacje do prowadzenia oddziaływań zgodne z § 6 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. 2023 r. poz. 1163),
- 2) zajęcia w ramach Programu korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby, które w ramach procedury zatrudniania do prowadzenia zajęć w ramach Programu przedłożyły (i został zaakceptowany przez PCPR w Sierpcu) „Plan zajęć korekcyjno -edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową”, zgodny z obowiązującymi przepisami oraz zawierający elementy i treści zawarte w „pkt 2. Obowiązkowe treści zajęć realizowanych w ramach Programu” wraz z planem godzinowym zajęć.

7. WARUNKI UKOŃCZENIA PROGRAMU

- 1) ukończenie przez uczestnika udziału w Programie jest potwierdzone wydaniem zaświadczenia: dla uczestników skierowanych przez Zespoły Interdyscyplinarne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach; dla innych uczestników zaświadczeniem o ukończeniu Programu⁸
- 1) za osobę, która ukończyła udział w Programie uważa się osobę, która uczestniczyła w minimum 80% zajęć przewidzianych w Programie oraz uzyskała od prowadzących zajęcia kwalifikację do wydania zaświadczenia o ukończeniu Programu.

⁸ wydawanie innych zaświadczeń regulują właściwe przepisy Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2023 poz. 775, z późn.zm.)

III ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

- 1) 100% uczestników uzna swoją odpowiedzialność za stosowanie przemocy – rezultat mierzony liczą oświadczeń w kontrakcie,
- 2) 100% uczestników zajęć podpisze zobowiązanie do powstrzymywania się od dalszego stosowania przemocy – rezultat mierzony liczbą deklaracji w kontrakcie,
- 3) 75% uczestników zdobędzie bądź poszerzy wiedzę na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 4) 90% uczestników uzyska informacje o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 5) 75% uczestników zmieni przekonania dotyczące stosowania przemocy domowej - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 6) 75% uczestników rozwinie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywnego radzenia sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 7) u 75% uczestników zmniejszy się skala zachowań opartych na sile i przemocy - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 8) u 90% uczestników wzrośnie świadomość na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 9) 75% uczestników pozna lub poszerzy katalog zachowań o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej - rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 10) 75% uczestników pozna umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy domową – rezultat mierzony odpowiedziami w ankietach pre, post,
- 11) u 40% uczestników po zakończeniu zajęć zaobserwuje się powstrzymywanie od stosowania przemocy – rezultat mierzony w ramach prowadzonego monitoringu.

IV. MONITORING I EWALUACJA UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

- 1) realizacja Programu jest monitorowana poprzez:
 - a) informowanie Zespołów interdyscyplinarnych, które skierowały uczestników o rozpoczęciu realizacji Programu i ewentualnie o innych zdarzeniach z udziałem skierowanego uczestnika,
 - b) monitorowanie stosowania przemocy domowej przez uczestnika w środowisku rodzinnym w okresie uczestnictwa w programie, a po zakończeniu udziału w Programie korekcyjno-edukacyjnym przez okres 3 lat poprzez wystosowanie zapytania do Zespołu Interdyscyplinarnego o odnotowanie stosowania przemocy domowej,
 - c) systematyczne (po każdej sesji, spotkaniu) rozmowy PCPR w Sierpcu z prowadzącymi Program pod kątem realizacji założonych treści, ewentualnych trudności w realizacji Programu,
 - d) opracowanie przez prowadzących Program dokumentacji dot. Realizacji Programu, tj. informacje o przebiegu procesu grupowego, zmiany obserwowane u uczestników odnotowywane w indywidualnej dokumentacji,
 - e) sprawozdanie z realizacji sporządzone przez prowadzących, zawierające wykaz osób, które mogą otrzymać zaświadczenie o ukończeniu Programu oraz wykaz osób, którym nie wydaje się zaświadczenia o ukończeniu Programu wraz z uzasadnieniem, informacje o frekwencji, trudności w realizowaniu Programu,
 - f) wskaźniki oceny monitoringu programu:
 - liczbę osób skierowanych do Programu przez Zespoły Interdyscyplinarne,
 - liczbę osób, które zgłosiły się do udziału w Programie w wyniku innych okoliczności,
 - liczbę osób, które zakwalifikowano do uczestnictwa w Programie – uczestników Programu;
 - liczba osób, która rozpoczęła Program,
 - liczbę osób, które ukończyły Program.
- 2) kryteria ewaluacyjne obejmują m.in.: zgodność zawartości merytorycznej programu z założonymi celami, osiągnięcie założonych celów, oczekiwania uczestników,
- 3) ewaluacja zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem opracowanej przez prowadzących Program indywidualnej dokumentacji każdego uczestnika po zakończeniu uczestnictwa w Programie, zawierającej: ocenę własną uczestnika (ankiety na pierwszych i na ostatnich zajęciach badające poziom wiedzy i umiejętności uczestnika), ocenę prowadzących osiągniętych przez uczestnika rezultatów, jakość prowadzenia zajęć (ankieta);
- 4) realizacja Programu w danym roku zostanie podsumowana w formie analizy opracowanej przez PCPR w Sierpcu, zawierającej zagadnienia:
 - czy liczebność grupy była właściwa dla osiągnięcia założonych celów,
 - jakie czynniki korzystnie wpłynęły na rekrutację uczestników, a jakie ją utrudniały,
 - jakie trudności obserwowano w zakresie realizacji założeń,

- na jakim poziomie utrzymywała się frekwencja (zarówno grupowa, jak i indywidualnych uczestników),
- jakie czynniki wpłynęły na frekwencję i jakie działania należy kontynuować, a jakie dodatkowe można podjąć, aby dotrzeć do większej liczby osób stosujących przemoc i jak je motywować,
- jakie czynniki korzystnie wpłynęły na zaangażowanie uczestników, a jakie je obniżały,
- jaka jest efektywność oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych w postaci zmiany zachowań i ich utrzymania,
- czy i w jakim stopniu osiągnięto zakładane cele,
- rekomendacje.

Z up. STAROSTY
Agnieszka Górczyca
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie